

Vergaderjaar 2017–2018

34 951

Oprichting Intravacc B.V.

B

BRIEF VAN DE VOORZITTER VAN DE VASTE COMMISSIE VOOR VOLKSGEZONDHEID, WELZIJN EN SPORT

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 29 mei 2018

De leden van de vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) hebben kennisgenomen van het voornemen om Intravacc te privatiseren.¹ De leden van de fractie van D66, daarin gesteund door de fracties van VVD, CDA, SP, PvdA, GroenLinks en ChristenUnie, hebben naar aanleiding van het besluit tot privatisering van Intravacc nog enige vragen. Daarmee maken zij gebruik van de in artikel 4.7, tweede lid, van de Comptabiliteitswet 2016 neergelegde mogelijkheid om met ten minste een vijfde van het grondwettelijk aantal leden van de Kamer nadere inlichtingen omtrent een privaatrechtelijke rechtshandeling te vragen. Aangezien de notificatie van de voorgenomen privaatrechtelijke rechtshandeling is gericht aan de Kamer, verzoeken de leden van de commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport u onderstaande vragen door te geleiden naar de verantwoordelijke bewindspersoon. In verband daarmee is aan deze brief een bijlage met conceptbrief toegevoegd.

De leden van genoemde fracties vernemen graag waarom besloten is tot de oprichting van een BV en niet van een stichting. Klopt het dat de geprivatiseerde bloedbank Sanquin (Stichting Sanquin Bloedvoorziening) een aantal verliesjaren verwacht? Zo ja, welke les trekt de regering hieruit voor de privatisering van Intravacc? Om te voorkomen dat de commerciële risico's de bloedvoorziening in gevaar brengen, zijn de regels voor Sanquin aangescherpt.² Welke lessen trekt de regering hieruit voor de privatisering van Intravacc? Kan privatisering van Intravacc ertoe leiden dat verliezen worden gesocialiseerd en winsten geprivatiseerd?

Uit een marktverkenning blijkt dat er voldoende potentiële kopers zijn. Wat zijn de kenmerken van deze kopers? De geïnteresseerde partijen zullen worden getoetst aan een aantal criteria waaronder (in deze

¹ Brief van 1 mei 2018 (Kamerstukken I/II 2017/18, 34 951, A/ nr. 1).

² Kamerstukken II 2017/18, 34 815, nr. 2; de Eerste Kamer heeft dit voorstel op 17 april 2018 als hamerstuk afgedaan.

volgorde): hoogte van het bod; reputatie en betrouwbaarheid van de overnamepartij; financiële capaciteit en continuïteit van de overnamepartij; strategie van de overnamepartij en personeelsbehoud. De leden van deze fractie vragen of deze criteria tot op zekere hoogte inwisselbaar zijn en of er een prioritering is. Ook hebben zij behoefte aan een toelichting op de wijze waarop de regering de betrouwbaarheid en continuïteit van de overnamepartij toetst.

De doeleinden van de beoogde Intravacc BV zijn vastgelegd in de conceptstatuten; na verkoop heeft de Minister geen invloed op statutenwijzigingen. In haar advies op het voornemen heeft de Algemene Rekenkamer hierbij een kanttekening geplaatst, maar de Minister is van mening dat het stellen van beperkingen aan de mogelijkheid tot statutenwijziging de koper zouden belemmeren bij de verdere ontwikkeling van Intravacc BV en niet nodig zijn voor de borging van het publiek belang.³ De leden van genoemde fracties krijgen graag een toelichting op dit tweede punt. Betekent dit dat de doeleinden van Intravacc in de toekomst mogen veranderen? Zo ja, wat betekent dit voor het borgen van publieke belangen op het gebied van de volksgezondheid in Nederland, de bijdrage aan de ziektebestrijding wereldwijd (met name de toegang tot goede en betaalbare vaccins, onder andere voor kinderen) en de VWS-strategie om alternatieven voor dierproeven te ontwikkelen?

In een reactie op de vraag van de Algemene Rekenkamer of er voornemens zijn om waarborgen te treffen ten aanzien van een mogelijke toekomstige verandering van eigenaar, geeft de Minister aan om voor bepaalde tijd (een periode van vijf jaar) waarborgen te treffen voor een toekomstige wijziging van eigenaar. Op welke wijze denkt de regering op langere termijn (na vijf jaar) de publieke belangen te kunnen borgen? Mag Intravacc in de toekomst onderdelen afstoten? Valt Intravacc onder de bedrijven/sectoren waarvoor geldt dat buitenlandse directe investeringen aanleiding kunnen geven tot bezorgdheid over de veiligheid?

De brief van 22 december 2016 bevat een uitwerking van de plannen met Intravacc. In het bijgevoegde rapport over nationale publieke belangen bij vaccinonderzoek zouden de World Health Organisation (WHO) en Bill & Melinda Gates Foundation (BMGF) zich tegen privatisering van Intravacc hebben uitgesproken.⁴ Is dit juist? In de brief van 1 mei 2018 geeft de Minister te kennen dat er met de koper van Intravacc contractuele afspraken zullen worden gemaakt over de wijze waarop de activiteiten die Intravacc voor de WHO uitvoert, worden voortgezet. Heeft de regering hier na verkoop nog invloed op?

In de brief aan de Tweede Kamer over de (transparantie van de) prijzen van (wees)geneesmiddelen d.d. 15 januari 2018⁵ doet de Minister voor Medische Zorg een beroep op de maatschappelijke verantwoordelijkheid van de farmaceutische industrie en geeft hij aan transparantie alleen te kunnen afdwingen als zoveel mogelijk landen meedoen. Hoe kijkt de regering tegen deze achtergrond aan tegen het krachtenveld op het gebied van de beschikbaarheid en de prijs van vaccins na privatisering van Intravacc?

De voorzitter van de vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
M.J.T. Martens

³ Kamerstukken I/II 2017/18, 34 951, A/ nr. 1, bijlage 2.

⁴ Kamerstukken II 2016/17, 33 567, nr. 8 en bijlage.

⁵ Kamerstukken II 2017/18, 29 477, nr. 462.

Bijlage: conceptbrief aan de Minister voor Medische Zorg en Sport

Bijlage

Geachte heer Bruins,

De leden van de vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) hebben kennisgenomen van het voornemen om Intravacc te privatiseren.⁶ De leden van de fractie van D66, daarin gesteund door de fracties van VVD, CDA, SP, PvdA, GroenLinks en ChristenUnie, hebben naar aanleiding van het besluit tot privatisering van Intravacc nog enige vragen. Daarmee maken zij gebruik van de in artikel 4.7, tweede lid, van de Comptabiliteitswet 2016 neergelegde mogelijkheid om met ten minste een vijfde van het grondwettelijk aantal leden van de Kamer nadere inlichtingen omtrent een privaatrechtelijke rechtshandeling te vragen.

De leden van genoemde fracties vernemen graag waarom besloten is tot de oprichting van een BV en niet van een stichting. Klopt het dat de geprivatiseerde bloedbank Sanquin (Stichting Sanquin Bloedvoorziening) een aantal verliesjaren verwacht? Zo ja, welke les trekt de regering hieruit voor de privatisering van Intravacc? Om te voorkomen dat de commerciële risico's de bloedvoorziening in gevaar brengen, zijn de regels voor Sanquin aangescherpt.⁷ Welke lessen trekt de regering hieruit voor de privatisering van Intravacc? Kan privatisering van Intravacc ertoe leiden dat verliezen worden gesocialiseerd en winsten geprivatiseerd?

Uit een marktverkenning blijkt dat er voldoende potentiële kopers zijn. Wat zijn de kenmerken van deze kopers? De geïnteresseerde partijen zullen worden getoetst aan een aantal criteria waaronder (in deze volgorde): hoogte van het bod; reputatie en betrouwbaarheid van de overnamepartij; financiële capaciteit en continuïteit van de overnamepartij; strategie van de overnamepartij en personeelsbehoud. De leden van deze fractie vragen of deze criteria tot op zekere hoogte inwisselbaar zijn en of er een prioritering is. Ook hebben zij behoefte aan een toelichting op de wijze waarop de regering de betrouwbaarheid en continuïteit van de overnamepartij toetst.

De doeleinden van de beoogde Intravacc BV zijn vastgelegd in de conceptstatuten; na verkoop heeft de Minister geen invloed op statutenwijzigingen. In haar advies op het voornemen heeft de Algemene Rekenkamer hierbij een kanttekening geplaatst, maar de Minister is van mening dat het stellen van beperkingen aan de mogelijkheid tot statutenwijziging de koper zouden belemmeren bij de verdere ontwikkeling van Intravacc BV en niet nodig zijn voor de borging van het publiek belang.⁸ De leden van genoemde fracties krijgen graag een toelichting op dit tweede punt. Betekent dit dat de doeleinden van Intravacc in de toekomst mogen veranderen? Zo ja, wat betekent dit voor het borgen van publieke belangen op het gebied van de volksgezondheid in Nederland, de bijdrage aan de ziektebestrijding wereldwijd (met name de toegang tot goede en betaalbare vaccins, onder andere voor kinderen) en de VWS-strategie om alternatieven voor dierproeven te ontwikkelen?

⁶ Brief van 1 mei 2018 (Kamerstukken I/II 2017/18, 34 951, A/ nr. 1).

⁷ Kamerstukken II 2017/18, 34 815, nr. 2; de Eerste Kamer heeft dit voorstel op 17 april 2018 als hamerstuk afgedaan.

⁸ Kamerstukken I/II 2017/18, 34 951, A/ nr. 1, bijlage 2.

In een reactie op de vraag van de Algemene Rekenkamer of er voornemens zijn om waarborgen te treffen ten aanzien van een mogelijke toekomstige verandering van eigenaar, geeft de Minister aan om voor bepaalde tijd (een periode van vijf jaar) waarborgen te treffen voor een toekomstige wijziging van eigenaar. Op welke wijze denkt de regering op langere termijn (na vijf jaar) de publieke belangen te kunnen borgen? Mag Intravacc in de toekomst onderdelen afstoten? Valt Intravacc onder de bedrijven/sectoren waarvoor geldt dat buitenlandse directe investeringen aanleiding kunnen geven tot bezorgdheid over de veiligheid?

De brief van 22 december 2016 bevat een uitwerking van de plannen met Intravacc. In het bijgevoegde rapport over nationale publieke belangen bij vaccinonderzoek zouden de World Health Organisation (WHO) en Bill & Melinda Gates Foundation (BMGF) zich tegen privatisering van Intravacc hebben uitgesproken.⁹ Is dit juist? In de brief van 1 mei 2018 geeft de Minister te kennen dat er met de koper van Intravacc contractuele afspraken zullen worden gemaakt over de wijze waarop de activiteiten die Intravacc voor de WHO uitvoert, worden voortgezet. Heeft de regering hier na verkoop nog invloed op?

In de brief aan de Tweede Kamer over de (transparantie van de) prijzen van (wees)geneesmiddelen d.d. 15 januari 2018¹⁰ doet de Minister voor Medische Zorg een beroep op de maatschappelijke verantwoordelijkheid van de farmaceutische industrie en geeft hij aan transparantie alleen te kunnen afdwingen als zoveel mogelijk landen meedoen. Hoe kijkt de regering tegen deze achtergrond aan tegen het krachtenveld op het gebied van de beschikbaarheid en de prijs van vaccins na privatisering van Intravacc?

De Kamer ziet uw reactie met belangstelling tegemoet.

De Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal,
A. Broekers-Knol

⁹ Kamerstukken II 2016/17, 33 567, nr. 8 en bijlage.

¹⁰ Kamerstukken II 2017/18, 29 477, nr. 462.